

Innhold

Forord	5
<i>Del 1</i>	
Kunnskapsbasert næringsutvikling	15
<i>Kapittel 1</i>	
Innledning	17
Det store verdiskapingsspørsmålet	18
Fremtidens næringsliv	21
Konkurranssevne eller et attraktivt næringslivsland?	23
Hensikten med prosjektet «Et kunnskapsbasert Norge»	26
<i>Kapittel 2</i>	
En kunnskapsbasert næringslivsmodell	29
Ulike modeller – ulik næringslivsforståelse	30
Fra næringsklynger til globale kunnskapsnav	36
Kunnskapsallmenning og kunnskapsdynamikk	41
Smaragdmodellen	45
<i>Kapittel 3</i>	
Metode	47
Den empiriske delen av prosjektet	49
<i>Del 2</i>	
De globale kunnskapsnavene	57
<i>Kapittel 4</i>	
Olje og gass	59
Den norske olje- og gassnæringen	60
Internasjonalisering	65

Geografi- og kunnskapsintensitet	65
Utdanningsattraktivitet: grunnlaget for kunnskapsbasert verdiskaping	67
Talentattraktivitet: den vesentlige ingrediensen	68
Forsknings- og Innovasjonsattraktivitet	69
Eierskapsattraktivitet	73
Miljøattraktivitet	75
Kunnskapsdynamikk	76

Kapittel 5

Maritim	83
Næringens internasjonale posisjon og verdiskaping	85
Den maritime klyngen langs hele kysten	90
Maritim næring som globalt kunnskapsnav	94
Klyngeattraktivitet	94
Utdanningsattraktivitet	96
Talentattraktivitet	97
Forsknings- og innovasjonsattraktivitet	99
Eierskapsattraktivitet	100
Kunnskapsbasert og markedsdrevet omstilling	104

Kapittel 6

Sjømat	107
Internasjonalisering	109
Fra naturressurser til kunnskap som den viktigste faktoren	110
Klyngeattraktivitet	111
Utdannings- og talentattraktivitet	114
Forsknings- og innovasjonsattraktivitet	117
Eierskapsattraktivitet	118
Miljøattraktivitet: under utvikling	120
Klyngedynamikk	121
På vei mot en kunnskapsbasert sjømatnæring	122
Oppdrett som vekstmotor	124
Biomarin ingrediensindustri	125
Kompetanseutfordringer	125

Del 3

De komplementære kunnskapsnæringene	127
--	-----

Kapittel 7

Finans	129
Utviklingen innen de ulike deler av finansnæringen	133
Klyngeattraktivitet	136
Kunnskap og FoU som innovasjonsdriver	140
Kunnskapskoblinger og kunnskapsdynamikk	141
Finansnæringen som globalt kunnskapsnav?	144

Kapittel 8

IT og software	147
Verdiskaping	151
Geografisk fordeling	152
Utdanning og talent	152
En innovativ næring	154
Eierskapsattraktivitet	155
Miljømuligheter	156
Kunnskapsdynamikk	157
Konsekvenser for næringspolitikk	160

Kapittel 9

Kunnskapsbaserte tjenester	163
Klyngeattraktivitet	166
Talentattraktivitet	168
Forsknings- og innovasjonsattraktivitet	169
Eierskapsattraktivitet	170
Miljøattraktivitet	172
Kunnskapsdynamikk	172

Del 4

De fremvoksende kunnskapsnæringene	179
---	-----

Kapittel 10

Fornybar energi og miljø	181
Hva er ren energi- og miljønæringen?	183
Markedsutsiktene for fornybar energi og miljøteknologi	187
Næringens attraktivitet	188
Talentattraktivitet	193
Forsknings- og innovasjonsattraktivitet	195
Eierskapsattraktivitet	197
Kunnskapsdynamikk	198
Konklusjoner og anbefalinger	200

Kapittel 11

Helse og biotek	203
Verdiskapingen er lav og sektorbestemt	206
Næringen er lokalisert i Oslo	207
Nåværende behandling og diagnostikk overlever i global konkurranse!	207
Utdanningsattraktivitet: flere spørsmålstejn	208
Profesjonalisert, men ikke attraktiv	210
Mer forskningsintensiv og innovativ enn andre næringer	212
Mangel på kompetente eiere	214
Kunnskapsdynamikk	215

Konklusjoner	216
Strategiske anbefalinger til næringen	217
Konsekvenser for næringspolitikk	218

Del 5

De store næringene som forble hjemme	219
---	-----

Kapittel 12

Handelsvirksomhet	221
Klyngeattraktivitet	227
Utdannings- og talentattraktivitet	229
Forsknings- og innovasjonsattraktivitet	231
Eierskapsattraktivitet	232
Miljøattraktivitet	233
Kunnskapsdynamikk	233
Konklusjoner	236

Kapittel 13

Bygg, anlegg og eiendom	237
BAE-næringens attraktivitet	242
Klyngeattraktivitet	242
Utdanningsattraktivitet	246
Talentattraktivitet	247
Forsknings- og innovasjonsattraktivitet	248
Eierskapsattraktivitet	250
Miljøattraktivitet	250
Kunnskapsdynamikk	251
Konklusjoner og anbefalinger	254

Kapittel 14

Reiseliv	257
Reiselivsnæringen i Norge	260
Tre ulike markeder	264
Kunnskapsallmenningen og kunnskapsdynamikken i reiselivsnæringen	266
Konklusjoner	270

Del 6

De ensomme globale rytterne	273
--	-----

Kapittel 15

Metaller og materialer	275
Strukturanalyse	276
Utdanning: økt forsyning av talent	280
Næringen har ikke tilstrekkelig talentattraktivitet	281

Avansert produktiv kunnskap og innovative aktiva	283
Miljøutfordringer og muligheter	286
En sovende næringsklynge	287
Anbefalinger for næringspolitikk	290
Strategianbefalinger	292

Kapittel 16

Telekom	295
Nåværende norsk markedsstruktur	298
Utdanning	300
Talent	301
Forsknings- og innovasjonsattraktivitet	302
Eierskap	305
Miljø	306
Kunnskapsdynamikk	307

Del 7

Resultater og anbefalinger	309
---	-----

Kapittel 17

Strategisk analyse av norsk næringsliv	311
De globale kunnskapsnavene	314
De komplementære kunnskapsnæringene	321
De fremvoksende kunnskapsnæringene	326
De store næringene som forble hjemme	330
De ensomme globale rytterne	336
Konklusjoner	341

Kapittel 18

Mot en kunnskapsbasert næringspolitikk	343
De næringspolitiske virkemidlene	347
Den nye kunnskapsbaserte næringspolitikken	351

Vedlegg	367
Om prosjektet	367

Referanser	381
-------------------------	-----

Stikkord	387
-----------------------	-----